

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KOZLONYE.

ELŐFIZETESI ÁRAK:

Helyben: félévre 6 kor., negyedév 3 kor. — fill.
Vidéken: félévre 9 kor., negyedévre 4 kor. 50 fill.

FŐSZERKESZTŐ:

BENEDEK JÁNOS.

POLITIKAI ROVATVEZETŐ:

Dr. BOROSS LAJOS.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ

SZÉKELY IMRE.

SZE KESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Debreczen, Fő tér 42. szám. Lamprecht palota,
első emelet, az udvarban.

Debrecen tiltakozó népgyűlése.

— december 5.

Debreczen hazafias polgárai, akik a tegnapi népgyűlésen részt vettek, az ezrek tengerének közepette forrtak össze a hazaszeretében. A tegnapi nappal, e város és független érzelmű népe új lapot kért magának a magyar történelem történetében, mert oda kiáltotta az elvakult merénylőknek azt a rémüle esen tiszteletet parancsoló Soha! szót, amely még az eszevesztett elemeket is megállásra tudná bírni, hát még azokat, akik már is elvesztették lábuk alól a földet, e szent hazának erős, meggyőzhetetlen televényét.

Van bizodalunk, van erős hitünk, van biztos reményünk, újra van! Főlocsudtunk és főlocsudott e nép a törvénysértés okozta szédülésből. Megdobbant szívünk és összedobbant az egész magyar nemzet szívével.

Soha! Ez a bünösök, az alkotmánytiprók ítélete. E szóban menydörög a magyar nép föltámadt ereje. Soha! Ez a legujabb caezarizmus sirverse.

Ertsék meg az alkotmány rombolók, hogy van egy határ, van egy sziklavár, amelyen megtörik az ármány, a hazaárulás, a törvénytíprás és ez a sziklavár az a Soha, amelyet a tegnapi népgyűlés oda kiáltott az erőszakos hatalomnak.

Debreczen közönsége a városi törvényhatóság csütörtöki közgyűlésén nagy lelkesedéssel és nagy többséggel hozott határozatát pecsételte meg tegnapi hatalmas megnyilatkozásával.

A debreczeni szövetszertett ellenzék lélekemelő, impozáns manifesztációjáról az alábbi tudósításunk számol be:

A fogadtatás.

Már hat órákor sűrűn ellepte az állomás környékét az ezrekre menő nagy közönség.

Ugyancsak hat órákor érkezett meg az akadémia polgárságával az ifjúságnak 4-500 főnyi csapata.

A pályaudvaron és a II. osztályi váróteremben a debreczeni ellenzéki választó polgárok helyezkedtek el.

Hat óra 40 p.-kor rohogott be a gyorsvonat, mit óriási éljenzéssel fogadtak.

Az érkező vonatból kiszálltak: Thaly Kálmán, Papp Elek, Rákosi Viktor, Puky Gyula, dr. Halmay Elemér.

A váróteremben Márton Imre, a nép-

gyűlést rendező bizottság elnöke fogadta a vendégeket és szép beszédben köszönte meg mindnyájuknak, hogy Debreczent látogatóikkal kitüntettek.

Az elnök szép szavaira Thaly Kálmán válaszolt. Leles szép beszédének minden mondatát óriási éljenzés fogadta.

Majd Benkeő Viktor hittanhangzó a debreczeni ifjúság nevében köszöntötte a vendégeket.

A tüzes beszédre Thaly ismét az emelvényre lépett és örömet fejezte ki a felett, hogy a debreczeni fiatalság lelkesedés, hazaszeretet dolgában nem marad el elődjétől.

A Kossuth nóta hangjai mellett vonultak ki azután az állomás elé, hol az ezrekre menő tömeg orkászertű éljenzése közben bevonultak a városba.

A vendégek kocsiikon hajtottak végig a Hunyad- és Piacz-utczákon, mindenütt ezrek és ezrek lelkesedő éljenzésétől kísérve. Utánuk a fiatalság vonult teljes rendben hazafias dalokat énekelve. Az ifjúság a Szabadságszobor elé vonul, hol Benkeő beszéde után a legkisebb rendezettség nélkül eloszlott a lelkes diákság nagy csapata.

Este az Angol Királynőben gyűltek össze a vendégek. Az érkezettek kivül ott volt még Bakonyi Samu, Papp Zoltán és Benedek János országos képviselők, valamint a debreczeni függetlenségi és az új párt több vezértérfia és polgára.

Vacsora közben Bakonyi Samu mondta az első pohárköszöntőt, melyben az érkezett illusztris vendégeket éltette. Utána Papp Elek a debreczeniekre és a független, szabad Magyarországra üritette poharát. Szabó Kálmán, Márton Imre, Rákosi Viktor, Benedek János, Halmay Elemér és mások pohárköszöntője után a társas vacsora véget ért.

A népgyűlés.

Régen tapasztalunk valami iránt Debreczenben olyan általános érdeklődést, mint a minövel a tegnapi népgyűlés találkozott. Az alkotmány megsértése elleni védekezés összeforrasztotta a sziveket és egyesítette a különböző pártok tagjait.

Az Arany Bika diszertmet több mint 3 ezer ember töltötte meg. A teremben Debreczen minden rendű és pártállású választó polgársága képviselve volt. A páholyokat elegáns hölgyközönség töltötte be.

Kevéssel tíz óra után vonult be a népgyűlés tisztikara. Középen Thaly Kálmán helyezkedett el mellette jobbra Puky Gyula, balra gróf Dégenfeld József, továbbá Papp Elek, Rákosi Viktor, dr. Bakonyi Samu, Kiss Albert, dr. Halmay Elemér, Márton Imre, dr. Kőrössy Kálmán és dr. Fejér Ferencz foglaltak helyet.

Márton Imre, mint a debreczeni szövetszertett ellenzék elnöke, szólott elsőnek és felkérte Thaly Kálmánt, hogy fogadja el a népgyűlés elnökségét.

Viharos, szünni nem akaró éljenzés és tapsvihar között emelkedett szólásra Debreczen I. kerületének nagyérdemű, választói által rajongással szeretett képviselője: Thaly Kálmán, kinek hatalmas, szép beszédét itt adjuk.

Dr. Thaly Kálmán.

Tisztelt polgártársaim! Mélyen tisztelt népgyűlés! Először is bocsánatkérésen kell kezdenem, mert bizony a hangom rekedt, még a ma egy hete Budapesten tartott népgyűlés óta, ahol a szövetszertett ellenzék nevében én nekem volt szerencsém az ott 50-60,000 nyi tömegben a függetlenségi pártkör előtt megjelent közönségnek ezen igazán impozás demonstrációért köszönetet mondani. Persze, szabad ég alatt törtévény a beszéd és egy kissé hosszasan. — Szives elnézésöket kérem ezért. Különbön illusztris szónok urakat lesznek szerencsések hallani; a mondandók nagy részét nekik fogom átengedni. Azonban kötelességemnek tartom mégis részemről is, mint ezen gyűlésnek az önök bizalmából elnöke, ugyis mint Debreczen város polgára és régi képviselője, a jelenlegi alkotmányválságról és annak eredetéről egyet-mást elmondani; — épen oly dolgokat, amelyek az én csekély személyemmel vannak összefüggésben, azokat tehát a legauthenticusabban én mondhatom el. Nem képviselői beszámolót jöttünk most tartani, noha azt hiszem, hogy az is nem soká meg lesz, ha az országgyűlés feloszlásával a tisztelt választók színe előtt beszámoló beszéd kellékeivel ellátott hosszabb felszólalást fogok tartani. Most azonban ez a népgyűlés nem tisztán a függetlenségi pártnak, hanem a szövetszertett ellenzéki pártoknak gyűlése.

Mikor alkotmányunkat, jogainkat, a képviselőház immuntását, jogát, tanácskozási szabadságát, a szólásszabadság nagy elvét érintő, sőt azokat lábbal típró események, erőszakoskodások történtek, amelyek hazánkban soha országgyűlésen még nem fordultak elő; akkor, amikor a leggaládabb, legindokolatlanabb sérelmek követték el: minden igaz magyarnak kötelessége kezét fogni, tartozzék legyen bár akármelyik politikai párthoz, — avégett, hogy részint az elkövetett sérelem a maga útján orvosoltassék és semmisnek nyilvánítottassék; részint pedig a bünösökön meg is toroltassék az alkotmányunkon elkövetett ama nagy és gonosz irányzatu csorba.

Hiába mentegetőznek azzal, hogy csak akkor az egyszer. — A szólás szabadság hazában, Kossuth Lajosnak, a parlamentarizmus megteremtőjének hazájában még csak gondolata sem forgott fenn ennek. — Erről akarok szólni és ez az, ami összefügg a márczius 10-én törtétekkkel, ez október 10-iki ugrai levéllel és a november 18-iki leirhatatlan orvtámadással alkotmányunk ellen. A magyar élő szónokok legnagyobbika, gr. Apponyi Albert, nemcsak hazánkknak, de általában az egész művelt világnak egyik büszkesége; mert hiszen az amerikaiak is

ugy ünnepelték őt, mint egykor a nagy Kossuth Lajost.

Dehát Apponyi Albert gróf elmélkedvén a parlamenti szólásszabadság ellen elkövetett status csinyról, ő mondotta ezt a definíciót, hogy a máskülönbén sokat tanult és tehetséges miniszterelnöknél ezt az eljárást másra nem vezetheti vissza, mint egy rögeszmére. (Igaz! Ugy van!) Én sokat gondolkoztam a téma felett és ezt a meghatározást a legmegfelelőbbnek találom. Magam is hivatkozom reá és indoklására még régebbre kell visszatekinteni, az u. n. paktum idejére, amikor Széll Kálmán miniszterelnök kezdeményezésére az ellenzéki pártok akkor egy tizenegy tagú bizottságot küldöttek ki, amelynek én is szerény tagja voltam, tudom tehát hogy a függönyök mögött is mik történtek, hogy jött létre az u. n. paktum, amelynek utján az ellenzék nevezetes jogokat vivott ki, p. o. a kuriai bíráskodást a választási visszaélések ellen és több efelől. Már akkor, dacára annak, hogy gróf Tisza István (Abczug! Le vele!) nem volt még miniszterelnök, sem miniszter, hanem csak egyszerű képviselő, már akkor az ő keze működött azon üzenet hordó megbízottak által, akikkel mi és a miniszterelnök érintkezett, t. i. Szilágyi Dezső, gróf Csáki Albin és Andrássy Gyula által, mert ezek közvetítették az ellenzéki bizottság értekezletének határozatait és már akkor gróf Tisza István indítványára olyan előterjesztések tétettek a paktum intéző bizottságnak, hogy ő olyan módon akarja szigorítani a házszabályokat, hogy p. o. az elnök parancs szavára nem engedelmességek képviselő erőnek erejével kihurcoltassék a parlamentből és bizonyos hosszabb időre ki is zárhassák. Mi ezt mindnyájan perhorezskáltuk. Volt köztük olyan ember is, aki ma Tiszát támogatja és akkor azt mondta: „szereplőm én azt látni, aki hozzám merne nyulni, és aki engemet képviselői kötelességem teljesítésében a tereméből ki akarna hurcolni, az meghalt. Hogy tovább aztán mi történék, azt nem tudom! És ez az ember most támogatja Tiszát. (Abczug! Szentiványi! Le vele!) A nov. 18-iki erőszakos csiny után is így változtak az emberek.

Széll Kálmán szelidebb lelkületű ember lévén, azt mondotta, ezek a parlamenti szigorításra tervezett erőszakosságok a magyar ember vérmérsékletéhez nem illenek. A magyar emberrel a jó szóval mindig többre lehet menni, mint erőszakkal, mert erőszakra, válasz az erőszak s így a parlament örökös veszekedések, botrányoknak lesz a színhelye. Ő ettől elállott, hiába akarta Tisza. (Abczug!)

Most konstatom, tizenegyünk nevében, akik abban a bizottságban részt vettünk, hogy — Apponyi meghatározása szerint — ez a rögeszme régiebb eredetű. Akkor nem volt módja megvalósítani a házszabály szigorításokat, amik közül mi is elfogadtuk p. o. azt, hogy az egyszerű napirendhez csak négy szóznak szólhasson és azután egyszerű szavazással döntsön a ház. Ezek a szigorítások keresztümentek és még egy pár ilyen dolog, azért, hogy ha annak idején több nemzetiségű képviselő jön be a házba, ne legyen módjuk arra, hogy a képviselőházból komentikulomot csináljanak. Az ellenzék és Kossuth Ferenc is kijelentette, nem egyszer, hogy mi nem zárkozunk el a házszabályok okserű revíziójától, de a szólásszabadságot megszorítani nem engedjük. (Helyeslés.)

Hiszen tudjuk, hogy Tisza már az első módosításában is azzal állott elő, hogy az ujonczjavaslatot is zárt határidőhöz akarta kötni. A magyar nemzetnek ezt az óriási jogát, a véradó jogát el akarta árulni, de akkor a közvélemény felháborodott és ideiglenesen elállott tőle és most a legújabb, t. i. a jövő évi ujonczokat a nov. 18. államcsiny módjára törvénytelenül akarja megszavaztatni. (Abczug!)

T. népgyűlés! mikor miniszterelnökké lett, márcz. elején hozálátott ahoz, amit, mint egyszerű képviselő nem vihetett ke-

resztül, hogy mint miniszterelnök vigye keresztül. Tudvalevőleg beadta másodszer határozatát a házszabály szigorításáról. Ekkor történt az, hogy az obstrukció már oly soká húzódott, hogy a függ. párt belátta, mikép azon idő szerint további előnyöket az obstrukcióval kivinni nem lehet, ennél fogva 1903. decz. elején ráfogták, hogy leszerelt. E szóellen azonban tiltakoznunk kell, mert a leszerelés csak annyit tesz, hogy a parlamenti, bizonyos körülmények közötti jogos és megengedett obstrukciós fegyverek használatától állott el, de elveink fentartásával minden egyéb parlamenti küzdelmet jogosnak deklarált. T. választó polgárok! ha én kocsin át akarok hajtatni Debreczenből Bősörménybe és befogatom a jó, debreczeni, polgári, ötös fogatot, nem fogok azzal mindig nyargalni árkon-bokron keresztül, hanem, ahol a homokban csülökig jár a ló lába, ott csendesen hajtatok, mert bolond ember és kocsis vol a az, aki az ut viszonyaihoz nem alkalmazná a hajtás módját. Ez a példa a parlamentre is áll. Örökön-örökké falat döngtetni, döntő buzogányokkal nem lehet. Egyszer a szelidebb eszköz, mikor annak ideje van, máskor, mikor veszedelem van, az obstrukció is jogos a parlamentben. Az ellenzék, amikor belátta, hogy azon idő szerint a sajnós politikai viszonyok következtében többet kivinni nem tud, míg a nemzet anyagi gyarapodását az önálló vámtérület utján elnem éri, az obstrukció megszüntetését határozta el. Az ujonczoknak a felemelését sikerült úgy is letérni, tudjuk, hogy 6000 tüzért követelték a rendesen kívül. Ezt a kormány visszavonta, ami határozottan a függ. párt diadala volt (Eljenz!) Akkor azután lesálltak az egyszerű létszámra és miután az ujonczokat előbb-utóbb meg kell szavazni, ezt erősebb eszközökkel nem akadályoztuk. Erre következőleg Tisza beadta új indítványát, már mint miniszterelnök, a klotúrt, a házszabály szigorítását, a magyar parlamentben a magyar szólásszabadság megszorítását, sőt lehet mondani kiküszöbölését, mert ezzel t. i. az ellenzéki képviselők esetleges kihordásával és kitiltásával akarta keresztülvinni törekvéseit, — mert az ő mameluk serege vakon szavaz meg mindent, — vakon szavazta meg még azt a rettenetes államcsinyt is, amelyhez alig van hasonlító a parlamentek történetében. Ekkor történt, hogy a pártok konferenciája állást foglalt és mivel a függ. párt szeretve tiszteltelnöke Kossuth F. (Hosszantartó Eljenzés) 3-4 hónapig tartó beteg volt és az ő megbízásából és a pártok felszólítására nekem, mint a függ. párt tiszteletbeli elnökének volt szerencsém a téli és a tavaszi hónapokban a pártot vezetni, én vagyok tehát elsősorban felelős azokért, amik akkor történtek. Azonban annyira kötelesség teljesítő embernek tartottam magamat egész életemben, hogy soha nem tettem azt, hogy egy pártot teljesen a magam fejétől vezessek. Minden lényegesebb dolgot megbeszéltem a betegen fekvő pártelnökömmel és a pártnak idősebb tagjaival, akkor azután a pártkonferenciát összehíván, esselekedtem azt, amit a pártkonferencia határozott.

Ekkor történt, hogy Tisza által márcz. elején először előterjesztett házszabályrevízió ellen az egész függ. párt, az én elnökletem alatt, egyhangulag hozott határozattal kimondotta, hogy a végtetekig, ha kell késhegyig menő harcra fog folytatni. Ugyan ezt követték a többi pártok is és mint utólag értesültünk nagyon meglepte ez az egyhangu határozat a nagy hatalmu urat, aki azt hitte, hogy könnyen gázol a parlamenten keresztül. Ekkortájba történt egy másik konferencián, hogy egy közvetítő indítványt készítettünk, nehogy valaki minket, legnagyobb ellenzékpartot azzal gyanúsíthasson, hogy nem tettük meg az utolsó békés kísérletet. Engemet biztak meg, hogy szólítsam fel a 10-15 főre menő obstrukció ellenzékét, — miután már az obstrukció különben is erejéből kifogyva a vége felét járta, miután magának Ugron Gábornak

(Eljenzés) nyilatkozata szerint semmi sem volt elérhető az obstrukció által, — hogy eressze keresztül azt az ujonczosási törvényt, amelyből 6000 tüzér ujonczot ugyanis leütöttünk, valamint szólítsam fel a miniszterelnököket is, hogy álljon el a magyar szólásszabadság ellen irányzott merénylet tervezetétől. Én megvallom, ezt tenni nem akartam, mert semmi reményem nem volt hozzá, azonban az utolsó este Kossuth Ferenc barátom (Eljenzés!) hozzám izent a párt titkártól, reggel ismételte az üzenetet, hogy mégis én tegyem meg azt a felszólalást, mert nem hiszi ő sem, hogy utólag sikerre vezetne; de senki sem tehet szemrehányást a pártnak, hogy az még az utolsó pillanatban is nem tette meg a kötelességét. Én Barabás Béla tisztelt barátomnak, a harcias elemnek a fejét, hogy ő próbálna meg a felszólalást, talán sikeres lesz, ha a harcias párt legharciasabb embere szólal fel, mint én; ő azonban nem vállalkozott. Baráth Ödön, Bakonyi Samu t. barátom, azután Kelemen Béla, Babó, ezen képviselő társaimra emlékszem, akik az utolsó pillanatban is engem ragadtak meg, hogy tegyek eleget az elnök kérésének, és tegyem meg azt a bizonyos felszólalást, amelytől szabadkozom, utóljára akkor, amikor már bejelentette visszavonását az ujoncz törvényjavaslatnak, és bejelentette, hogy kívánja a házszabály revíziót tárgyaltatni, akkor szántam rá magamat, kötelességérzetből, nehogy azt mondja valaki, hogy az utolsó pillanatban is még el nem próbáltam háritani a nagyobb rosszat a kisebb rosszért; az ujoncz javaslatot mi soha meg nem szavazzuk, mert közös hadseregnek egyetlen ujonczot sem adunk, felkérni, hogy immár a tárgy meg van vitatva, tovább nem lehet húzni; mert a 6000-et ugyanis leütöttük, bocsássák keresztül. Ebben az értelemben szólaltam fel, különösen pedig azért, mindenki tudja, mi történt akkor? 85,000 tartalékos családapát hívtak be a megtagadott ujonczok helyett szolgálni, kiknek a feleségei, gyermekei ugyeszőlva jajveszékélésükkel betöltötték az egész országot, hogy elvitték a kenyérkereső apákat bizonytalan időre mindaddig, míg az 1903. évi ujonczokat meg nem ajánljuk. Bent tartottak szintén 45000 embert további szolgálatra, behívtak 85000 póttartalékos családapát, összesen 130000 embert, kiknek a családtagjai 4-5 emberrel számítva félmillió ember; ez a félmillió ember, asszony, gyermek stb. siránkozásával betöltötte az országot, a kormány pedig terjesztette ingyen osztogatott lapjában azt a hirt, hogy ennek az ellenzék az oka, mert nem engedte az ujonczokat megszavazni. És így akarták a vizes lepedőt az ellenzékre fordítani.

Engemet mindig az az érzés hatott át, hogy egy embernek, ha valódi ember akar lenni, 2 részből kell állani, ésből, de szívből is. Szívből, amely érzéssel bir a népnyomor iránt, a sok behívott tartalékosok azon félmillió ember sorsa iránt, akiket megfosztottak kenyérkeresőiktől.

Engem mélyen meghatott az, hogy olyan hírek jöttek fel, hogy a nép, különösen a falusi kerületekben, el van keseredve mindenki óhajta a régi katonák hazabocsátását és a tartalékosok visszabocsátását. Ezt vettem akkori felszólalásomban motivomul, tudtam, hogy nincsen képviselő, akinek lelkületét ne érintené ez a dolog. Ekkor határoztam el magamat, erre következett be az a felszólalásom, amelynek érdemleges része, nem a magam, hanem a párt érdekében Kossuth Ferenc óhajta volt, hogy Ugronék engedve kéréssemnek, kijelentették, hogy igenis az obstrukció végére jár és nincs több remény, hogy elérhessenek valamit.

Keresztül bocsátották az ujonczjavaslatot, felkel a miniszterelnök és nagy ünnepléssel (abczug!) visszavontnak jelentette ki a házszabály revíziót. Ez a dolognak a története uraim! ez szorosán összefügg a novemberben benyújtott javaslattal. Az ellenzék, ország-világ előtt ismeretes, ott

a parlamentben is, legutóbbi felszólalásomban felemlítettem s nem volt elentmondás, becsületesen tette kötelességét, mert a következő napon keresztül bocsátotta a 903-ki ajánlást, belenyugodott a következő napokban a normális létszám megszavazásába, a budget sem obstruálta meg és semmi egyéb javaslatot sem. A parlamenti élet esendően folyt rendes medrében tovább és amikor csendes volt minden, a nyári szünet bekövetkezett; mivel hálalta meg a miniszterelnök? Ebből is látható, hogy rögeszmének kell lenni, tudjuk, hogy elő állott az ugrai levéllel, amely az országos esendben mint tüzes bomba csapott le.

Ezután következett a márczius 10-iki esemény.

Minden őszi, jó, derék embert egyszer ki lehet játszani, mert én a magam részéről is, akikkel szerződöm, ugyanazt az őszinteséget teszem fel, mint magamról; de másodsor kijátszani magát bolondság volna az illetőtől. Minket pedig kijátszott az a miniszterelnök, nem engemet, hanem csak a függetlenségi és a többi ellenzéki pártokat; azok belenyugodtak.

Visszatért a parlamentbe a béke, mikor nyugodtan folyt minden, akkor egyszerre az ő rögeszméjétől üzetve, megint lecsap ugyanazon bomba fokozottabb mértékben. Felszólítottam a ház előtt, adja ennek okát, miért cselekedte? Én eszébe juttattam még az aesopusi mesét is a farkas és bárányról, amely szerint a farkas felzavarván a vizet, azt a bárányra fogta, ő is miránk, kik becsületesen tettük, amit megértünk, fogta az obstrukció felújítását. Mikor én felszólítottam, ő felelt a felszólalásomra.

Mit tudott mondani? — Apponyi Albert jellemezte, hogy ő, aki máskor nagy szóbőszéggel rendelkezik, mikor a leplezetlen igazságra az az ember kérte fel, akinek legtöbb joga volt felkérni, akkor szavakat se talált, akadozva felelt arra a vádra, amit én odavágtam neki, hogy miniszterelnök ur (abozug) ön az ellenzékkel szemben a kölcsönös politikai lojalitást megszegte.

Ezt mondtam neki, erre nem tudott felelni, hanem mit csinált? Nem tudot egyből védekezni, ráutalt báró Bánffyra (Eljenzés) ráutalt Eötvös Károlyra, (Eljenzés) hogy holmi vacsorákon és Nagykorösi ölyat beszéltek volna, — amiket Eötvös ugyancsak visszavágott, megczáfolt derekasan, — mintha ő akarná az obstrukciót folytatni, akiknek pártja ő emberből áll a parlamentben. Ekkor volt a törés, mikor ez a válasz történt. Ekkor tűnt ki, hogy a miniszterelnök minden ok nélkül eszelekedik és nem hajja más, mint vagy egy agyából kipusztíthatatlan rögeszme, amely zsarnoki önkény a parlamenti szabadság eltiprására ösztönzi őt, vagy pedig igen magas helyről kapott titkos parancs. (Ez az!) Ő ezt az előbbi tagadta, én erre azt mondtam: Nincs akkor más, mint az Apponyi által említett rögeszme.

Igen, t. uraim! Ez a története ennek a mostani javaslatnak, hogy mi történt nov. 18-án, azt meghallják önök részletesen az utánam szólóktól. Nevezetesen pártunk derék jegyzőjétől, Rákosi Viktorától, (Eljenzés) aki közvetlen közelében állott a magyar képviselőház amaz elzúllott elnökének. (Abozug! Gazember!) T. polgártársaim! Azt hiszem, ezekkel az előzményekkel bevezetem ezeket a szomorú, alkotmányunkat nagy veszéllyel fenyegető történetet.

De mielőtt a szót az utánam következő tisztelt szónoknak átadnám, tartozom még egygyel. Mélyen meghajlok Debreczen városi bizottságának, polgármesterének, városi bizottsága többségének impozánsan megnyilatkozott hazafias eljárása előtt. Ha valaha örömmel jöttem, — pedig mindig örömmel jöttem Debreczenbe, — soha nagyobb örömmel, mint most. Az egész város, sőt az egész ország visszazeng Debreczen város igaz hazafiaságának diadalától. Túl haladta Debreczen Szegedet, Pest várme gyét, mindet! Csak azt sajnálom, hogy azt az igazi hazafit, elvű polgárt, aki egész

életét Debreczen város javára szenteli, — tisztársai nem követték; nem emelkedtek ama a magaslatra, amelyre emelkedett e város ama derék polgára. Nyilt ember vagyok, kimondom, amit érzek! Sajnálom — mondom — hogy amit ő, a polgármester ur aranytiszta hazafiaságával és elhűségével alkotmányunk védelmére példadással megtett, hogy nem teték meg a többiek is övele. Amit elmulasztottak azok a tisztviselők, azt helyre hozta a bizottság-nak nagy többsége.

Ért meghajlok Debreczen város törvényhatósága előtt, amellyel fényesen bizonyította most is, hogy Debreczen a régi, az ősi Debreczen, a szabadság első őrvára; mint Kossuth Lajos mondta: „Debreczen lelkes polgárainak szívéből a magyar alkotmány és törvénytisztelet kiirtani soha nem lehet!” Ezért fogadják őszpolgártársuktól, aki életének javát a haza közterének szentelte és szerencsésnek érzi magát, hogy ezt tette, fogadják legmélyebb hódolatomat. (Hosszantartó lelkes éljenzés!)

Most pedig átadom a szót Debreczen kedves emlékü főispánjának!

Puky Gyula.

A tapsvihár és éljenzés megisméltődött, mikor Debreczen város volt szeretett főispánja, az újpart nagynevű tagja Puky Gyula állott fel.

Igen tisztelt uraim! T. polgártársak! Egy éve annak, éppen a mai napon egy esztendeje, hogy megválvá attól a hivatalos állástól, amelyet ebben a városban elfoglalni szerencsém volt, búcsút vettem Debreczen városától és azoktól a jóbarátaimtól, akikől elbucuznom valóban nehezemre esett. Nem gondolom, t. uraim, hogy egy esztendő sem telik bele, és alkalmam lesz ismét színről-színre üdvözlőm azokat, akik között és akikkel együtt volt alkalmam sokat a városnak közügyei intézésében részt venni. (éljenzés) Ezen egy esztendő alatt t. uraim, nagyot fordult a mi politikai életünk kereke. Es ez a fordulat első sorban és különösen Debreczen városát érinti. Debreczen városát azért, mert ennek a mozgalomnak, ennek a nagy áradatnak, amely nagy hullámokat ver Magyarország politikai életében és amely oly nagy izgalomban tartja ezt az országot és az egész nemzetet, ennek a forrása Debreczen városában van. Méltóztatnak ugyanis visszaemlékezni arra, hogy 1903. év tavaszán a kormány egy javaslat-tal állott elő a törvényhozás előtt, amelyeknek értelmében az eddigieken felül még jelentékenyebb, súlyosabb adó, vér és emberáldozatot kellett volna a nemzetnek hozni.

Ezt az áldozatot meghozta volna a nemzet, az ellenzék is, de csak egy feltétel alatt, hogy eszébe kapja érte a magyar vezényszót és mindazokat a nemzeti kívánalmakat, követeléseket, amelyek ahhoz voltak köve. Azonban a kormány ebbe a cserébe nem akart bele menni. Az mondatott, hogy a korona nem adhatja meg ezeket a követeléseket, mert a kormányeziránt nem tesz javaslatot. A kormány azt mondta, hogy én nem mehetek a javaslatba, ebben az irányban, mert engem az a többség, amely felkarolt, a kormány párt nem támogat. A kormány párt azt mondja: Én nem állhatok azon javaslathoz, mert hiszen az ország többsége nem kívánja a magyar vezényszót, nem kívánja a nemzeti követeléseket, nem kívánják legalább azokat a szabadelvű pártok, amelyek engem — a szabadelvű párt többsége — mandátummal ide küldöttek a képviselőházba.

Debreczen szabadelvűpártja ismételtén a 1903. é. szabadelvű párt — mert szabadelvű párt, amely ezt a nevet megérdemelné, nincs — felfogta ezt a helyzetet és így elmékedett: Ha csak az a baj, hogy azt hiszik, hogy Magyarország szabadelvű párti kerületei nem kívánják támogatni a nemzeti követeléseket és a magyar vezényszót, ezen segítünk mindjárt. Összeült a debreczeni szabadelvű párt akkor 1903-ban pontozatokba foglalta a nemzeti követeléseket

és meghozta azt a híres debreczeni határozatot, amely az egész országban körutat tét az őszes szabadelvű, kormánypárti kerületekben.

És uraim! Én, aki akkor szerencsés voltam ennek a városnak kormányzatát vezetni, örök büszkeségemnek fogom tartani hogy ahhoz a határozathoz hozzájárultam, és ezzel szemben nyiltan állást foglaltam. Ez a határozat körözve volt és tudomásom szerint 80 szabadelvű pártja ennek az országnak elfogadta a debreczeni határozatot, azoknak a képviselőknek, akik az illető kormánypárti kerületekben meglettek választva, részint hallgatag részint nyiltan kifejezett hozzájárulásával. Ekkor tehát az ellenzék nyiltan és bátran mondhatia, hogy most már nemcsak mi, hanem az egész ország háta mögött van. Mi most már aként elmékedünk, hogy megkönnyítjük a helyzetét a kormánypártnak, a kormányynak, mert hiszen erőt fog meríteni abból, hogy az egész ország és a szabadelvűpártok is mind a háta mögött vannak, most már megteheti a lépéseket arra, hogy a nemzeti követelések érvényesülhessenek a korona előtt. Ebben a reményben volt akkor az egész ország, azonban t. uraim, ebben a reményben csalódtunk. Mi történt ugyanis?

Azok a kormánypárti képviselők, akik akkor mind hozzájárultak a debreczeni határozathoz országsszerte, amikor észrevették, hogy kedvezőtlen szelek fujnak Bécsfelől, sarkon fordultak és megtagadtak minden közönséget a debreczeni határozattal és eltagadták, hogy hozzájárultak akkor a debreczeni határozathoz; akik pedig el nem tagadták, azzal, — hogy Tisza István szavaival éljek. — szánalmas mosolyt gerjesztő kifogással éltek, hogy jelen voltak ugyan, de nem szóltak a határozat elfogadásamellé, sem ellene, az ő jelenlétükből tehát nem lehet következtetést vonni, hogy elfogadták volna.

Azok a képviselők, akik elfogadták a debreczeni határozatot, a kormánypárti képviselők országsszerte, mind vissza sompolyogtak a jászolhoz, oda, ahol mindig készen van a széna.

T. uraim! az ellenék tehát ilyen körülmények között abból indult ki, hogy az egész ország — és méltán indulhatott ki — a háta megett van, tehát nagyobb erővel, buzgalommal folytathatta a küzdelmet. Ezután megkísérlettek minden eszközt, ami rendelkezésükre állott, az ellenzék küzdelmének letörésére. Es miután semmi eszköz sem sikerült, olyanhoz, folyamodtak, amit bár ne kellene megemlíteni Magyarország közéletének történetéhez, hozzányultak a legszennesebb eszközhöz, a vesztegetéshez (Gyalázat!) De ez sem vezetett célhoz és eredményre (Eljen Papp Zoltán!) Ezután a nemzeti akarat utjába egy tilalom fát állítottak, amelynek táblájára az volt felírva . . . soha . . . soha . . . Ekkor t. uraim ami utaink elváltak. Az a szabadelvűpárt, amely a debreczeni határozatot meghozta, kettévált és mi kiléptünk a szabadelvű pártból (Eljenzés!)

Nem maradtunk meg a fél uton, le akartuk vonni a konzekvenciát a legvégsőig és az ellenzék scraiba léptünk (Viharos Eljenzés!) A mi törekvéseinknek egy esemény adott segítséget. Egy nagy névnek birtokosa, egy nagy multnak viselője a régi, ősi, erdélyi fejedelmi családnak méltó ivadéka (Eljen Báró Bánffy Dezső!) ebben az országban talán a legsovénebb magyar Báró Bánffy Dezső (Eljen!) kibontotta zászlóját az ellenzék sorai között és ehhez a zászlóhoz odátűzte a debreczeni határozat pontozatait. Mi mindannyian mellé sorakoztunk, teljes odaadással, tántoríthatlan hűséggel és ki fogunk mellette tartani mindaddig, amíg azt ő el nem hagyja; de ő nem fogja elhagyni soha, arról biztosíthatom önöket.

Igy megerősödvé az ellenzék még hevesebben folytatta a küzdelmet; ekkor kihúzták az utolsó kártyát. Bekövetkezett a nov. 18-iki fekete pénteki. Mi következett

ott? Egy erőszak következett, az erős kéz politikája. Egy fiatal, fanatikus ember kezébe ragadta Magyarország kormányát, amire senki sem kérte fel. Jött az egyik kezében korbáccsal, a másik ököbe szorított kezében fenyegetéssel, szívében a féktelen gyűlölettel, de egyet kinagyított számításból, azt, hogy a magyar embert sok mindennel le lehet venni a lábáról, csak egygyel nem, a fenyegetéssel (Igaz! Ugy van!) Jött nov. 18-án Magyarország miniszterelnöke (Abeczug! Le vele! Gazember!) akinek elsősorban lett volna kötelessége a képviselőház méltósága felett erködni és akinek első sorban lett volna kötelessége a házszabályok szentségének sérthetlenségét megővni, Magyarország képviselőházának elnöke (Abeczug!) ezinkostársul szegődött és egy rakás részeg emberrel együtt orvtámadást intézett a képviselőház ellen, megtámadta hátulról a képviselőház méltóságát, ezinkus göggel félre rugta a házszabályokat és a törvényt (Gyalázat!) Megszéplősítette, meggyalázta a magyar parlament méltóságát, becsületét.

T. uraim! én kerestem a szótárban azt a kifejezést, amely legjobban ráillik erre a merényletre, csak egyet tudtam találni ez: politikai orgyilkosság. (Igaz! Ugy van!) Mikor aztán magukhoz tértek, mindenki álmélkodva nézett, hogy mi történt, t. i., hogy hivatalosan proklamálva lett a törvények iránt való tiszteletlenségnek szabadság, proklamálva lett az anarkia, mert ami szabad Magyarország miniszterelnökének, ha szabad az országgyűlés képviselőházának a törvényeket lábbal tiporni, akkor ez szabad ebben az országban mindenkinek.

Azt mondták, csak egyszer szegték meg a házszabályt és mi is beérjük azzal, egyszer fogjuk megszegni, de akkor szomorú lesz. De azt tenni nem fogjuk soha, mert megvagyunk róla győződve, ezer évek példái bizonyítják, hogy az anarkia legesőbb is azok fejét pusztítja el a földszinéről, akik azt kerestek és én megvagyok arról győződve, hogy most is az fog megtörténni (éljenzés).

Mi volt tehát a házszabály megsértése? Hát uraim, egy jogállamban az alap a jogrend. A jogrend előtt minden jogszabály szent, legyen az törvény, vagy házszabály, aki azokat megszegi, veszedelmes példát nyújt az anarkiának és forradalomnak nyitja meg kapuját. Azt kérdezik aztán, hiszen csak házszabály megsértéséről volt szó.

Hát T. uraim! nézzünk a szemébe mi is az a házszabály? A házszabály azoknak az eszközöknek, formáknak összege, amelyek mellett, csakis ezek mellett és alapján lehet érvényes, kötelező törvényeket alkotni. Ha nem ilyen házszabályok alapján alkottatik a törvény, az nem törvény, az nem kötelez senkit, azt a törvényt nem tartozik tiszteletben tartani senki, nem szabad tiszteletben tartani (éljenzés) ezt a törvényt nem fogjuk végrehajtani, nem szabad végrehajtani senkinek, és hogyha mégis azoknak a nov. 18-án becsémpészett házszabályoknak alapján valami törvényt alkottatnék, olyan, amelynek végrehajtása törvényhatóságok jogkörébe tartozik, én megvagyok róla győződve, hogy Debreczen város hazafias törvényhatósága azt a törvényt nem fogja végrehajtani. (Éljen és taps!) Ezt a törvényt nem szabad végrehajtani, mert uraim, régi törvényeink szigorú büntetéssel sújtják azokat, akik ilyen törvények végrehajtására vállalkoznak, és az alkotmány alapköveit támadják meg.

Hát T. uraim, azt mondják, de hát miért az a rettenetes felbuzdulás, ellentét állás, amikor csak házszabály sértéséről van szó, amit nem tagadnak. Erre nagyon könnyű a felelet.

A gondviselés minden magyar ember szívébe egy becses, lelki tulajdont oltott, mondhatnám, bele égetett minden magyar szívébe, akiben él a törvény és jog iránt való rendíthetetlen hűség. A magyar ezer éven keresztül mindig szigorúan ragaszkodott a jog és törvényhez, és ha szükség volt rá, védte azt vérével az utolsó jottáig.

És uraim! ha azt kérdezzük, mi volt tehát az, amelyről azt mondta a költő:

„Isten osodája, hogy még áll hazánk”, mi volt, ami ennek a nemzetnek ezer éves életet adott, ez a tulajdon, amely lelkével összeforrott, hogy a törvényt s a jogot nem hagyta s nem hagyja soha!

Mert hogyha a magyar ember szívében nem volna meg a joghoz való ragaszkodás, akkor legyenek meggyőződve T. uraim, hogy ma ezen a földön, amelyet Magyarországnak nevezünk, nem beszélne magyarul senki, akkor legyenek meggyőződve, hogy a történelemnek azok a lapjai, amelyben hazánk története van megírva, lezárultak volna örökre.

Hát mi ebből a tanulság? T. uraim! Az, hogy azt az örökséget, amelyet mi őseinktől átvettünk, hiven meg kell ővünk és hiven, sértetlenül át kell adnunk örökösöknek, a törvény iránt való ragaszkodást és amikor aztán alkotmányunknak, jogainknak megsértéséről van szó, legyünk együtt. Lépjünk egymással csatárláncba, mindenki, apraja, nagyja, bárki ebben a hazában! (Lelkes éljenzés! Ugy lesz!) Mindenki vegye azt a fegyvert kezébe, amelyvel rendelkezik (éljenzés), aki szerényebb fegyverrel rendelkezik, vegye azt a kezébe, aki pedig súlyosabbal, álljon ki a sikra azzal. De ott legyünk mindannyian! és tegyük meg a hazafiai kötelességet mindannyian! (Éljenzés!)

De tisztelt uraim! Ehez nem elég a hazafias felbuzdulás lángja ehhez kitartás kell és ami a kitartásnak alapja, szikla szilárd évi meggyőződés! Mert T. uraim, ebben a kufar világban még a meggyőződésnek is van árfolyama. Szilárdabb, erősebb meggyőződésnek nagyobb árfolyama van a politikai börzén. De gyengébb, nádszerű gyengeségű, silányabb meggyőzödések silányabb arukat az ózteres piacon is lehet venni potom áron tucat számra. Hanem épen ezért előttem lélekemelő az a tudat, melyre nekem a tapasztalás adott meggyőződést, hogy Debreczen város polgárai meggyőződésének nincsen árfolyama Debreczen város polgárainak meggyőződése nem jegyzetik a politikai börzének árkelet jegyzékébe.

Sok példát tudnék rá felhozni, — de csak legközelebbre terjeszkedem — ki, a csütörtöki közgyűlés határozatára és az akkor aratott diadalra. Mikor én megvoltam ugyan teljesen győződve, hogy az fog bekövetkezni, — ami bekövetkezett, mindamelllett én vissza fojtott lélegzettel vártam a hiradást budapesti magányomban, Debreczen város közgyűlésének határozatairól.

És nem tagadom, bár tudtam, biztos voltam az eredményről, lelkem teljes erejével, egész lelkem öröme gerjédt, mikor megkaptam a hiradást, és az a valódi hazafias öröm és ellenállhatlan vágy hatotta meg lelkemet, hogy még egyszer megjelenjek itt önök között.

Eljöttem Önök közé, hogy leboruljak Debreczen város hazafiasága előtt (Éljen az igaz bíról) Használjuk fel ezt az ünnepélyes pillanatot arra, hogy tegyünk egy fogadást. Nekünk van egy fegyverünk, amely soha sem hagyott cserben, mely mindig diadalra vezetett: ez a jog és igazság. Ezt a fegyvert emeljük mi magasra, ezt a kardot kezünkbe és ezzel a karddal kezünkben tegyük azt a fogadalmat feleletül arra a tilalom fára, hogy ezt a kardot nem engedjük kiesavartatni kezünkől soha, soha soha!

Puky Gyulát percekig éljenzették és tapsolták hazafias, szép beszédéért.

Puky beszéde után Thaly Kálmán felolvasta Kovács Gyula hajdusobozslói orsz. képviselő következő táviratát:

Népgyűlés Elnöksége

Debreczen.

Beszámolója meghallgatására egybegyűlt nagy közönség hazafias tiltakozásukhoz szívvél, lélekkel, forró hazaszeretettel,

rendíthetetlen alkotmányhűséggel csatlakozik és üdvözlését küldi.

Kovács Gyula,
orsz. képvis.

Azután a hajdunánási kerület országosan szeretett iróképviseelője: Rákosi Viktor beszélt. Elmondta, hogy ő is a hajduság üdvözlését hozta.

Aranygyűrű a hajduság — ugymond — és ebben a gyűrűben Debreczen legyen a drágakő, mely beragyogja a hajduk pusztáit.

Thalyról beszélt aztán, ki a történetíró élelítésével bírálja a tényeket. — Majd Puky emliti, ki a bíróságérzetével, törvénytisztelével mondott ítéletet a kormány felett.

Tisza áldatlan szerepléséről, erőszakos tetteiről beszélt. A klerikalizmus vádjával illette Tisza az ellenzéket. Cziráki püspök Győrött Tiszára emelte poharát. Szóló inkább akar Thaly mellett klerikalis lenni, mint Czirákival egy asztalnál liberális lenni.

A november 18-iki eseményekről beszélt aztán a hallgatók folytonos tetszése közepette.

Utána a legöregebb hajdu képviselő, Papp Elek beszélt. Minden szavát lelkes éljenzés, általános helyeslés követte.

Az új párt rokonszenves főtitkára, dr. Halmay Elemér a fővárosi újpárt nevében beszélt. Szellemes, szép beszédében beszélt a kormánypárt szolgáléküségéről, mely negyven markos legény támogatására szorult.

Dr. Fejér Ferencz szép szavakban emlékezett meg arról a szent kötelességről melyet a népgyűlés teljesít. Azután a határozati javaslatot olvasta fel, amelynek szövege a következő:

Határozati javaslat.

A magyar alkotmányt századokon át meg-megújuló támadások és veszedelmek ellen mindig megvédelmezte a nemzeti ellenállás ereje. Történelmünk megtanít rá, hogy ezen védelemre épp oly szükség van a jelenben, mint a jövőben s az alkotmány bármely biztosítékának meggyengítése egyértelmű az önálló nemzeti létünket fenyegető veszedelmek fokozásával.

Hazánk mai államjogi helyzetében egyik legfontosabb alkotmánybiztosítéknak a népképviselet tanácskozásainak teljes szabadságát kell tekintenünk. A miniszterelnök a képviselőház elnökével együtt a képviselőházban 1904. november 18-án elkövetett erőszakkal ezt a biztosítékot törte össze. A fennálló törvényes rend eltíprásával azonban sem törvényt, sem más érvényes jogszabályt alkotni nem lehet s a netalán így hozandó határozatok senkire sem jogi, sem erkölcsi kötelező erővel nem bírhatnak.

Debreczen sz. kir. város törvényhatósági bizottsága az 1904. december 1-én tartott közgyűlésen hozott határozattal ezen egyedül alkotmányos állápontra helyezkedvén, a város közönségének mai napon tartott népgyűlése mindenben csatlakozik a törvényhatóság tiltakozásához, mert az Debreczen népének közgyűződését juttatja kifejezésre.

A népgyűlés éppen azért az alkotmányépsége ellen elkövetett merényletet szintén elítéli, annak megtorlását s a felforgatott jogrend helyreállítását követeli és e célból szövetkezett ellenzék vezérlő bizottságát bizalommal üdvözlö.

Hasonlatokban gazdag, tartalmas beszédet mondott aztán a debreczeni újpárt tagja, dr. Kőrössi Kálmán.

Azután az általános óhajnak engedve Bakonyi samu emelkedett szólásra.

Dr. Bakonyi Samu

T. polgártársaim! Ott voltam az obstruálók között, de nem akarom, hogy bárki is azt mondja, hogy az ebédet megobst. u. álom, ép azért engedjek meg nekem azt, hogy azok után az elhangzott ékesszóló nyilatkozatok után, amelyek mindnyájunk lelkében a hazafiság égő tüzeit magas lángra dobantották, mint az én nagynevű szeretett és tisztelt képviselőtársam Thaly Kálmán (élynzés) ezen szabad királyi város egyik érdemes képviselőjéé, csak arra szoritkozom, hogy megköszönjem mindnyájunk nevében a mi t. vendégeink, szeretett képviselőtársainknak, az új párt itt megjelent képviselőinek megjelenésükkel való támogatásait, amely megjelenésükkel és támogatásukkal ráütötték a pecsétet arra a szent fogadalomra, amelyet most mi itt megteszünk Isten színe előtt, t. polgártársaim! hogy igenis mi dolgozni akarunk, de dolgozni csak a mi egyetlen erős várunk falain belül, bástyái mögött, alkotmányunk védelme alatt tudunk.

Ezeket a bástyákat lerombolni nem engedjük soha. — Mert t. polgártársaim! Kossuth Lajos mondá (éljenzés), akinek a rezidenciája volt Debreczen, a szabadság őrvárosa, mint aminek ő azt nyilatkozta, Kossuth Lajos mondá: „Nem lehet tudni, a történelem óratapjain mikor üt a harang-ütő és mi, úgy lehet, hogy megváltásunkat csak a világesemények forgatagától várhatjuk, amely fordulat talán hamarabb áll elő, mint azt bárki is gondolná.”

Ime, t. polgártársaim! amott a sötétség országában pirkadni kezd a szabadság hajnala, az orosz des. p. a is alkotmánnyal akarja megajándékozni az ő nemzetét és népét, és hát itt ezen az ezer esztendő, szabad magyar földön akadjon egyetlenegy magyar, aki ezt a véráztatott alkotmányt akarna megcsontítani.

Fogadjuk azt, hogy mi közöttünk, akiket a nemzet bizalmával megajándékozott, akikre ráruházta jogainak védelmét, ilyen áru elő nem fog soha akadni. Emitt t. polgártársaim, a magyar nép érületének, akaratának méltóságos megnyilatkozásával szemben vehemens szitkozódásokat és ármításokat hallunk.

Azt mondják, t. polgártársaim, hogy meg akartunk akadályozni minden munkát, meg akartuk akadályozni minden erőgyűjtő fáradságát a kormányok; hát nem mindenki tudja azt, hogy mi a magyar népről akartuk azokat a terhet levenni, amelyeket rá akart erőszakosan rakni a bécsi törekvés? Mi megvédelmeztük a magyar népet egyidőre attól, hogy az osztrák célokot követő militarizmusnak áldozatul essék.

Most miért akarják ezt a házszabályszigorítást? Akarják azért, hogy annak segítségével a magyar nép gazdasági erejét tovább fosztogathassák, hogy kezét Ausztriához köthessék, ami ha megtörténik, egyúttal függővé teszi Ausztriának bármikor bekövetkezhető szabad elhatározásától, akarják azért, hogy a kétéves katonai szolgálat behozatalának ürügye alatt, a magyar néptől sokkal nagyobb katonai létszámemelést követelhesse nek.

Ezért akarnak szájkosarat tenni ránk, ezért fenyegetnek bennünket azzal, hogy a ház terméből kivezetnek. Hát tegyék meg, amit akarnak. Mi ott leszünk. Tudjuk, hogy az önök bizalma, az önök szeretete kísér bennünket. (Éljenzés.)

Az ő fegyverük, az ármítás és az erőszak, a miénk, a tiszta jog, az igaz erkölcs. Ezeket nem tiporhatja el semmi erőszak. Ezeknek a fegyvereknek a poklok kapuin is diadalmaskodniuk kell!

Viharos, szünni nem akaró hatalmas éljenzés követte dr. Bakonyi Samu beszédét, melynek oszillapultával Thaly Kálmán emelkedett szólásra és a népgyűlést bezárta.

Kossuth Ferencz üdvözlése.

A tegnapi népgyűlésből kifolyólag Kossuth Ferenczet táviratilag üdvözlötték.

A távirat tartalma a következő:

Nagyságos

Kossuth Ferencz urnak, mint a szövetségelt ellenzék vezérő bizottsági elnökének

Budapest.

Debreczen népe szövetségelt ellenzék felhívására tartott mai népgyűlésén plebisziummá tette törvényhatóságunknak parlamenti merény et elleni tiltakozó határozatát. — Népgyűlésünkől szövetségelt ellenzék vezetőségének üdvözetünket küldjük. A szövetségessel a siker útjára lépett az ellenzék.

Ez uton haladva ne csak a törvényszerítés megtorlása és helyreállítást, hanem a minden ellenzéki párt által vallott nagy nemzeti célok megvalósítását is tűzze ki feladatául. A bécsi törekvésekkel szemben a mi jelszavunk is az legyen: viribus unitis.

Népgyűlés vezetősége.

Ugyanezen alkalomból a debreczeni akadémia ifjusága is üdvözölte Kossuth Ferenczet az alábbi táviratban.

Nagyságos

Kossuth Ferencz országos képviselő.

Budapest.

Az utóbbi napokban kifejtett demonstrációkban és a mai tiltakozó nagygyűlésben tüveken résztvevő debreczeni akadémiai polgárság Kossuth apánk szeretett fiát hazafiai rokonérzettel üdvözli és bizonyítja végtelen ragaszkodásáról. Együtt érezzük és ha kell, együtt harcolunk a szövetségelt ellenzékkel.

Társas ebéd.

A nagy jelentőségű népgyűlést társas ebéd követte, a Bika szálló földszinti éttermében, ahol a polgárság köréből igen sokan jelentek meg. Az asztalfőn ült Thaly Kálmán, tőle balra Degenfeld József gróf, Márton Imre, Kiss Albert, Halmay Elemér, Somogyi Pál, Pálffy Gábor, dr. Körössy Kálmán, jobbra Puky Gyula, dr. Bakonyi Samu, Hermann Ottó, B. Nagy János, Papp Elek, Rákosi Viktor, Fejér Ferencz. Töztörök mondottak: Márton Imre, Thaly Kálmán orsz. képviselő, Puky Gyula, dr. Bakonyi Samu, Kiss Albert, Hermann Ottó, B. Nagy János, Papp Elek, Fejér Ferencz dr., Körössy Kálmán, Halmay Elemér és még számosan.

NAPI HIREK.

— A hajléktalanok menhelye.

A tanács elhatározta, hogy a Csicsogó kocsmát nem adja ki bérbe és ott helyezi el állandóan a népkonyhát és a hajléktalanok menhelyét is. A tanács egyidejűleg azt is kimondotta, hogy a Csicsogó kocsmahelyiségében állandó rendőrállomást létesít.

— **Eljegyzés.** Oláh Imre m. kir. állami anyakönyvezető kedves és bájos leányát Irénkét eljegyezte Rózsa Lőrincz törvényszéki aljegyző.

— **Hol lesz a népkonyha?** A városi tanács mai ülésén határozott a fellett, hol lesz a népkonyha. A városi tanács a népkonyha helyéül a volt Csicsogó kocsmá helyiségét jelölte ki, ahol ezután a népkonyha állandóan lesz. A tanács újból felkéri ez évben is a nőegyletet, hogy a népkonyha vezetését vegye át. A tanács azt is elrendelte, hogy a szükséghez képest és a célnak megfelelőleg a helyiségeket rendbe hozatja. A népkonyha megnyitása 18 vagy 20 án lesz.

— **Uj állomás parancsnok.** A polgármester ma hivatalosan tudatta a

tanácssal, hogy Nagy Győző ezredes dandárparancsnokká kinevezetvén, az állomás parancsnokságot Vogel Pál ezredestől Nagy Győző dandár parancsnok vette át.

— **Utóállítás.** Ma d. e. 9 órakor a Pavillon laktanyában utóállítás volt.

— **Halálozás.** Tiszafüreden meghalt Pásztor Béla földbirtokos, akit Debreczenben is sokan ismertek. Az elhunytban Medgyaszay Miklós árvaszéki ülnök felesége édes anyját gyászolja.

— **Rendkívül olo ón** lehet Karácsonyi ajándékokat vásárolni a Schwartz féle pipametsző és fényképező cikkek üzletében a városházzal szemben.

TAVIRATOK.

A „Debreczen“ eredeti távirata.

A kiraly Tisza mellett.

Bécs, decz. 5. Itteni lapok egyetért leg azt írják, hogy a kiraly Tisza mellett van és a választásokat okvetlen Tiszával akarja keresztülvezettetni.

Egy képviselő családi pöre.

Budapest, decz. 5. A budapesti kir. törvényszék ma kezdte el tárgyalni Eötvös Bálint orsz. képviselő két rendbeli családi pörét. Több mint 70 tanut idéztek be. A tárgyalást d. u. 1 órakor holnapra halasztottak. Vádlottat Györffy Gyula képviselő védi.

Beöthy Ákos öröke.

Kassa, decz. 5. Valótlan az a hír, hogy gróf Hadik Béla volt zempléni főispán lépne fel Bánffy programmal. Hadik nem vállal mandátumot. Az egyesült ellenzék Beöthy Ákos örökébe Deil Jenő kamarai titkárt lépteti fel.

Tözsde.

Budapest, decz 5.

Buza	1905 áprilisra	10.25	—
Buza	1905 októberre	8.90	— 8.91
Rozs	1905 áprilisra	7.98	— 7.99
Rozs	1905 októberre	—	—
Tengeri	1905 májusra	7.60	— 7.61
Zab	1905 áprilisra	7.22	— 7.23
Zab	1905 októberre	—	—

Készaru: változatlan.

SZINHAZ.

Heti műsor.

Hétfőn, decz. 5. Enyingi Török Bálint. (Dráma.) „B“ bérlet
Kedd, decz. 6. Diákélet. (Szinmű.) „C“ bérlet.
Szerda, decz. 7. Csikós. (Népszinmű.) „A“ bérlet.
Csütörtök, decz. 8. Kis alamuszi. (Operett) „B“ bérlet.
Pénteken, decz. 9. Hajduk hadnagya. (Operett.) „C“ bérlet.
Szombaton, decz. 10. Diák élet. (Szinmű.) „A“ bérlet.
Vasárnap, decz. 11. Délután: Czigánybáró. (Operett.) Este: Áldozati bárány. (Bonózat.)

Heidelbergi diákélet.

Szinmü 5 felvonásban. Irta Meyer-Förster Vilmos, fordította Márton Miksa.

Ki ne emlékeznék szívesen vissza; ifjúságára, tanuló éveire, a diák életre. A tegnap bemutatott szindarab önkéntelenül a mult emlékeit idéz fel, különösen azokat, melyek diákéletünkkel voltak szorosabb kapcsolatban. Ha felesendül a diáknóta, bárha idegen nyelvű, latin, jól ismerjük, együtt érezzük Károly herczeggel s eszünkbe jut, mi is tudtunk 18 éves korunkban oly ideálisan szeretni.

Károly Henrik a karlsruigi trón várományosa a darab főhőse. A híres heidelbergi egyetemre küldik tanulni, hova elkíséri a beteges, de nemes, jószívű tanára dr. Juttner. A leendő uralkodó a diákok között fesztelenül érzi magát, nem herczeg ő, diáktárs, épen olyan „brusch“, mint a többi.

Rüder vendéglős fogadott leánya, Katicza, ki menyasszony, ártatlan, naiv gyermekleány és megszereti a herczeget, ki neki csak „Karsai“ és az viszontszereti őt.

Rövid a boldogság. Pár hó múlva vissza kell térnie Karlsruigba, átvenni az uralkodást.

Ott kell hagyni a vig életet, bucsut kell mondani a kedves Heidelbergnek és bucsut venni Katiczától, a boldog szerelemtől.

A leány siratja, a fiu pedig a karlsruigi kastélyban busong két esztendeig, míg egy ismert heidelbergi alak elé nem kerül. Ekkor felujulnak emlékezeiben a diákélet vidám, boldog napjai, vágyik szabadsága, boldogsága után s nem tudva tovább szívének parancsolni, elutazik Heidelbergbe.

Csakhogymás idők, más viszonyok voltak ott. Diáktársai ünnepélyesen, szónoklatokkal fogadják. De a borura derű is jön. Katicza a régi. A leányszívnek ő most is csak „Karsai“. Keblére borul, zokog a nagy boldogságtól.

Elbeszélgetnek az elmúlt szép időről, belátják, egymásé nem lehetnek, de szívük, az egymásért fog dobogni mindég, örökre. Bucsuznak és ki-ki megy a maga útjára.

Itt végződik a darab.

Egy bájos, édes, szomorú idill. Tragedia kicsiben. Csupa szív, csupa tisztaság. Egészségesen megrajzolt alakok, melyek a szerző kiváló megfigyeléséről tanuskodnak.

Uj műfaj a szinműirodalom terén és nem is csodáljuk, hogy olyan diadalmasan járta be nagy Németország szinpadait.

Debreczenben is nagy volt a sikere. Zsufolt színház gyönyörködött a poétikus darabban.

Makó kiváló gonddal állította elő, pompás új díszleteket is készített. Megérdemelte, mert bizonyára kassza-darab lesz.

Az előadás kiválóan gondos volt, leszámítva a kissé hosszadalmas felvonásokozokat.

A herczeg szerepét Csontosjátszotta. Jóleső érzéssel konstetáljuk ennél a fiatal, talentumos színésznel a fokozott fejlődést, haladást.

Katicza szerepében Szabó Irma rendkívül bájos, kedves volt.

Kiváló, nagybecsű alakítás volt a Faragóé dr. Juttner tanár szerepében.

Méltán rászolgált a nyílt színen szerzett tapsokra, mely az ő kiváló művészetének igazi elismerése volt.

Szilágyi, Krémer, Mezey az előadás sikerében szintén részeseek voltak.

L. J.

A képtárlat megnyitása.

december 5.

A debreczeni műpártoló egyesületnek halálával tartozik a közönség azért az önzetlen munkásságért, melyet a képkiállítás létrejöttén és rendezésén kifejt. Csak azóta, pár éve csupán, mióta ez az egyesület megalakult, jut a debreczeni közönség ahoz az élvezethez, hogy hírneves festők munkáiban gyönyörködhetik.

Az idei téli kiállítást a városháza nagytermében rendezték be. A megnyitás tegnap délután 5 órakor volt, előkelő és díszes közönség jelenlétében.

Domahidy Elemér főispán, a műpártoló egyesület elnöke nyitotta meg a tárlatot.

A kultuszminiszter megbízásából első sorban is köszönetet mondott a műpártoló egyesületnek és mint a miniszter képviselője örvend, hogy ilyen művészi kiváló képkiállítást rendeztek. Majd lelkes szavakkal fejti ki, hogy a műpártoló egyesület működése milyen fontos a város kulturális fejlődésére és végül a tárlatot megnyitottnak jelenti ki.

*

A közönség elszéledt és gyönyörrel szemlélte a képeket. Az idei tárlat felette áll a mult évinek.

A legjelesebb festők képviseltetik magukat a tárlaton.

A festészet minden válfaját megtaláljuk.

Edvi Illés Aladár, Benczur Béla, Bakos Tibor aquarelljei feltűnést keltenek; a rajzolóik közül különösen kiválik Olgyai Viktor „Élesdi gát“-jával, a nagybányai iskola is képviselve van Réthyvel.

A jobbakközé tartozik Knopp Imre és Nyilasi Sándor képei. Különös figyelmet érdemel Bosznay István „Est az erdőben“ és „Ikervári erdőrésztlet“ című képei, képviselve van Kézdi Kovács László, Zlányi; Mihalik 3 képet állított ki. *Debreczen különben az első vidéki város, hol Mihalik megjelen.*

Pohl Hugó pasteljei különösen szépek; nemkülönben Lesczynski Kornél tenger melléki képei; Kende István olaj-és aquarelljei; kiválók közé sorozhatjuk még Brück Miksa, Bihari Sándor, Pálffy József, Papp Henrik, Tölgyesi, Szenes (ki most csak 2 képet állított ki), Szilágyi képei.

A tárlat mindennap d. e. 9-től 1-ig és d. u. 3—7-ig megtekinthető.

(L. J.)

REGÉNYCSARNOK.**Jozek gyónni megy.**

Irta: Przerwa-Tetmájor Kázmér.

— Gyorsan elvégezhetjük! szölt Jozek — neked még sok dolgod van s

az asszonyoktól megtanultam, hogy mit kell mondanom. Sokat loptam életemben, de a lopott holmi javarészét a szegényeknek adtam. Sok nyomorultat és synylődöt annyira talpra állítottam, hogy már-már be se férnek a szobám ajtaján, mert a mennyezetig ér a fejük. Nagyon megnőttek azóta. Azonkívül sohasem loptam a mi vidékünkön, hanem máshol, többnyire Magyarországon. Verekedtem is, de sohasem bántottam gyöngébbeket. Egyszer egy gazember, épp akkor került ki a katonaságtól képen vágott, mire én — bocsánatért esedeztem tisztelendő uram — megfogtam, kicsit megszorítottam a nyakát, azután fejfelé lefelé, lábánál fogva beszorítottam egy sűrű fenyőbozótba és eltemettem.

Tessék elhinni, hogy nem bántottam. Állatot soha nem kioztam, nem ütöttem, nem vertem és nem gyilkoltam, legfeljebb vadászat közben. De ez a vadász joga. Nem hazudtam, nem árultam el senki titkát, nem szegtem meg eskümet, akárhol loptunk, akárhová rejtettük holminkat, avagy megegyeztünk, hogy elverünk valakit. Társaimat a zsákmány szétosztásánál, mormotér kiásásánál sohasem károsítottam meg; sőt ellenkezőleg, adtam is nekik, ha szegények voltak. Inni gyakran ittam, de ebből senkinek sem volt kára, sőt a kocsmáros, aki becsületes ember, sok pénzt szerzett általam. Gyilkoltam, de mindig kénytelenségből, ha rákényszerítettek, mert rablónak — azt te is tudod — nincs ideje a habozásra. És arra már nem emlékszem, hogy két vagy három embert öltem-e meg. Nagyon régen történt. Ennyi az én bűnöm, sem több, sem kevesebb.

*

Megtörtént a csoda, Smas meggyógyult és abba hagyta a rabló mesterséget.

— Nem azért tettem ezt, mert a papocska sokat prédikált a pokolról, hogy szinte gyönyörűség volt hallani. A penitenciától sem riadtam vissza.

A papocska elmondta, hogy mi minden van a pokolban, hogy fűrésztik meg a gonosz lelkeket szurokban, hogy gyötrik tüzes fogókkal, hogy sütik nyárson és közben az gondoltam: hej! sok minden történt velem már életemben, de ha eddig nem ijedtem meg semmitől, ezután sem ijedek meg az ördögtől és a haláltól. Nem tudom, hogy ezek helyrebb légenyek-e, mint a liptóiak, de ezeknek is a körmei közé kerültem egyszer és hajam szála sem görbült meg. Hasztalan ijesztgeted a magam fajta gorál vadászt és rablót ördögökkel. Elég ördögökkel akadt dolgom. A hegycsucokon hóvihar rémitget, belpi az utat süppedő takaróval, medve áll az utamban, liptóiak és hajduk üldöznek, hajszoznak. Bizony ezeknél nincs külön ördög.

Ámde azt gondoltam magamban, ha meggyógyítasz uram istenem, testestől-lekestől tied leszek.

És így történt. Medve és mormotér zsirja, asszonyok, férfiak varázslata, ráolvasások, igézetek nem segítettek rajtam, de ő, mennyei atyám megsegített. S mert a papocska azt mondta nekem, hogy az uristen nem szereti a rablómesterséget, nem megyek többé a Liptóba rabolni. — Nem teszem, mert Te nem akard. Ha Te szeretsz engem, én is szeretlek téged.

Mindig ilyen voltam. Ha haragudtam valakire, azt az Isten sem óvta meg. Láng csapott ki pillantásomból. Ha azonban szerettem valakit, vagy kibékültem valakivel, sohasem szegtem meg szavamat. Szent igaz volt, amit mondtam, valamint a Te ígéreted is, uram istenem, ki vagy a menyegben.

(Folyt. és vége.)

M. Á. Vasutak menetrendje
1904. évi okt. hó 1-től.

Debreczenből indul:	idő ó. p.
Budapest felé (vegyesvonat)	d. u. 3 30
Budapest felé (gyorsvonat)	d. u. 4 16
Budapest felé (gyorsvonat)	reggel 8 57
Budapest—Nagyvárad felé	d. u. 12 07
Budapest—Nagyvárad felé	este 10 31
P.-Ladány—Nagyv. felé minden kedd	d. e. 11 12
Csak P.-Ladányig	este 8 10
Csak P.-Ladányig motor menet	reggel 5 08
Szatmár—Máramarosziget felé	d. u. 3 56
Csak Szatmárig (gyorsvonat)	este 6 41
Csak Szatmárig (teher v. sz.m.-száll. v.)	este 7 56
Szatmár—Máramarosziget felé	éjjel 2 50
Szatmár—Máramarosziget felé (gyorsv.)	d. u. 12 07
Csak Szatmárig	reggel 5 10
Miskolc—Kassa felé	reggel 8 13
Miskolc—Kassa felé	este 6 56
Szerencs—S.-A.-Ujhely—Kassa felé	d. u. 4 11
Csak Nyiregyházig	d. u. 2 10
m. áll. vasutól	reggel 5 35
vásártérről	reggel 5 44
m. áll. vasutól	reggel 8 09
vásártérről	reggel 0 16
m. áll. vasutól	d. e. 11 07
vásártérről	d. u. 1 16
m. áll. vasutól	" 12 25
vásártérről	" 12 38
m. áll. vasutól	" 2 11
vásártérről	" 2 21
m. áll. vasutól	este 6 46
vásártérről	" 6 53
Füzes-Abony felé m. áll. vasutól	reggel 4 36
Füzes-Abony felé vásártérről	" 4 56
Ohat-Kócs—Polgár felé m. áll. vasutól	d. u. 4 49
Ohat-Kócs—Polgár felé vásártérről	" 4 23
Derecske—Nagy-Léta felé	reggel 9 35
Derecske—Nagy-Léta felé	" 4 31

Budapestre érkeznek:	idő ó. p.
A reggel 8 ó. 57 p.-kor induló gy.-v.	d. u. 1 50
A déli 12 ó. 07 p.-kor induló sz.-v.	este 6 40
Az este 10 óra 31 p.-kor induló sz.-v.	reggel 5 45
A délután 4 ó. 16 p.-kor induló gyorsv.	este 9 35

Budapestről Debreczebe indul:	idő ó. p.
A délután 12 ó. 6 p.-kor érkező gyorsv.	reggel 7 25
A délután 3 ó. 29 p.-kor érkező szem.-v.	" 9 —
Az este 6 ó. 26 p.-kor érkező gyorsvonat	d. u. 2 —
Az éjjel 2 ó. 24 p.-kor érkező szem.-v.	este 7 05
Az éjjel 2 ó. 24 p.-kor érkező sz.m.v.	" 9 15
P.-Ladányig gyorsvonat átszállítással	d. u. 12 08

Debreczebe érkeznek:	idő ó. p.
Budapest felől (gyorsvonat)	d. u. 3 29
Budapest—Nagyvárad felől	este 6 26
Budapest—Nagyvárad felől (gyorsvonat)	éjjel 2 24
Budapest Nagyvárad felel	d. u. 2 15
Csak P.-Ladánytól	reggel 7 45
Csak P.-Ladánytól motor menet	" 5 03
Kolozsvár—Nagyvárad felől	" 7 26
Csak Szatmárról (gyorsvonat)	" 8 46
Csak Szatmár felől	d. e. 11 37
Csak Máramarosziget felől (gyorsvonat)	d. u. 3 55
Csak Máramarosziget felől	este 10 11
Máramarosziget—Szatmár felől	" 6 40
Csak Szatmár felől	reggel 7 30
Kassa—Miskolc felől	d. e. 1 31
Kassa—S.-A.-Ujhely—Szerencs felől	este 7 50
Kassa—Miskolc felől	d. u. 3 48
Csak Nyiregyháza felől	reggel 7 33
vásártérről	reggel 7 40
m. áll. vasúthoz	d. u. 1 15
vásártérről	d. e. 11 22
m. áll. vasúthoz	este 6 06
vásártérről	" 6 12
m. áll. vasúthoz	" 9 51
vásártérről	" 1 57
m. áll. vasúthoz	d. u. 1 46
vásártérről	" 3 52
m. áll. vasúthoz	este 9 57
vásártérről	d. u. 3 34
Füzes-Abony felől vásártérről	" 5 35
Füzes-Abony felől m. áll. vasúthoz	" 7 44
Ohat-Kócs—Polgár felől vásártérről	reggel 7 54
Ohat-Kócs—Polgár felől m. áll. vasúthoz	reggel 7 54
Derecske—Nagy-Léta felől	" 7 15
Derecske—Nagy-Léta felől	d. u. 3 13

A Jogász és tisztviselő körben egy szolga

állandó alkalmazást nyer. Feltételek megtudhatók a kör helyiségében naponként d. u. 5—6 óra között Harmath Gergely urtól.

Dávidházy Kálmán
Debreczen,
Füvészkert-utca 9. szám

Könyvkötések, Tánczrendek, Bőr- és Plüsché díszművek és képkeretekben a legszebb és legjutányosabb munkákat művészi kivitelben készít.

Zádor Lajos
divattermében

december 31-ig ritka alkalmi bevásárlás női divatcikkekben:

Finom gyapju szövetek, selymek, diszek, női és gyermek felöltők, bluzok, szörme boák és karmantyuk, rendkívüli leszállított árakban.

Mult évi cikkek minden árban kiárusítottak.

Szőnyeg,
függöny, butorszövet, linoleum

raktárunkat, saját házunkba Kossuth-utca 5. sz. főzletünk emeleti helyiségeibe helyeztük

A még raktáron levő szőnyeg, függöny, butorszövet, ág- és asztalterítőket ameddig a készlet tart

leszállított árak mellett árusítjuk el.

Bosznay J. és Társa.
Debreczen Kossuth-u. 5.

Van szerencsém tudatni a n. é. közönséggel, hogy

Szabó Lajos fiai urak Szent-Annai szőlőtelepének „asztali-bor” termését megszereztem és a fehér literjét 30 krajczárért, a verest 40 krajczárért árusítom.

Hektoliter vételénél engedmény. Állandó raktár különböző hegyi és csemege borokból.

Tisztelettel
Máyer Jenő.

Ö csász. és Apost. kir. Felségének legfelső elhatározása folytán.
A polgári jótékony czelokra szánt

XXXVI-ik csász. kir. államsorsjáték.

Ezen az Osztrák birodalomban egyedül törvényesen engedélyezett pénzsorsjáték 18.435 nyereményt tartalmaz középszemben 512.980 korona összegben.

A főnyeremény
200.000 koronára rug.

A nyeremények kifizetéseért a csász. kir. lottójövedék kezekedik.

A húzás visszavonhatatlanul 1904 december 15-én fog megtartatni.

Egy sorsjegynek ára 4 korona.

A sorsjegyek Bécsben a csász. kir. államsorsjátékok osztályánál, III. ker., Vordere Zsllamts-strasse 7. sz.a., továbbá a lottógyűjtődében, dohánytőzsdében, adó-, posta-, táviráda évasuti hivataloknál, váltóüzletekben sbb. kaphatók. Játéktervek sorsjegyv. vők részére ingyen adatnak ki.

A sorsjegyek portómentesen küldetnek szét.
A csász. kir. lottójövedéki igazgatóság államsorsjátéki osztálya.

Pró hirdetések.

Díja 10 szóig 40 fillér, minden további szó 4 fillér, vastagabb betűkkel nyomtatott szó 4 kr. 8 fillér.

Levélbeni tudakozásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges postabélyeg bekezdetik. Apró hirdetések előre fizetendők.

Ki nyavalyatörés, görcs és más ideges állapotba szenved, kérjen iratot, ingyen és bérmentve kapható a szabd. hatyú gyógyszer-tár által. Majna Frankfurt.

KÜLÖN BEJÁRATU, butorozott szoba Széchenyi-utca 20. számú háznál kiadó.

EGY hold területű udvarkert, tűzifa raktárnak kiadó. Czim a kiadóhivatalban.

ÜGYNÖKÖK fix fizetésre felvételnek, egy szép irodalmi lap terjesztésére. Czim a kiadóban.

HORVÁTH-féle földön a Csapókert háta mögött akáczfák, szál, vagy csomó számra, mátul kezdve eladó, kisebb, nagyobb mennyiségben. Értekezhetni ott a helyszínen.

Boldog karácsonya és jó újéve!

csak akkor lesz, ha ez alkalomra **ajándék tárgyakat SCHWARTZ M. L.** üzletében Piacz-utca Csanak-házzal szemben szerez be, mert csakis **SCHWARTZ M. L.**-nél találhatók a legújabb szenzációs **gyermekjátékok** és sok másféle **célszerű alkalmi ajándéktárgyak** a megszokott és elismert szolid árakban.

Vincz többé szobafüst!!

Minden kéményt megjavít a

John-féle szab. kéménytoldó

füst és szelelést szabályozó készülék.

220,000 drb. használatban. — Meggátolja a füstzaklatásokat, eltávolítja az árnyékszék büzt, növeli a kémény huzatát.

Leszállított olesó áron kapható

Lukács Vilmosnál Debreczen, Hatvan-u. 5.

cement-, burkolati-, Eternit Aszbeszt-pala és mindennemű tetőfedési vállalat.

A fáradságot

senki ne sajnálja.

NÁNÁSSY LAJOS

1882-ik év óta fennálló
vasüzletét

folkeresni (kereskedelmi és Iparkamara épület 69. sz., a megyeházzal szemben) ahol minden vasáru cikke, elismert legjobb minőségben s legjutányosabb árban kapható.

Teljes konyha felszerelések, kiváló minőségű tűzhelyek (sparherd), vaskályhák, vasrudak, vaslemezek, vastengelyek legolcsóbb beszerzési forrása.

Takarék tűzhelyek (sparherd) Budapestről jött lakatosommal itt még nem látott szép s jó kivitelben, rajz után is csináltak. Solingeni zsebkések, konyhakések, asztalikések, ollók, beretvák főraktára.

Egy darab gáz izzóttest (harisnya) 60 fill. Egy drb üveg henger 20 fill.

Főző edények magyar gyártmány s egéaz títom brünni és pilseni gyártmány válam kaphattók.

Kiváló tisztelettel

Nánássy Lajos.

A dr. Borsos-féle

Hajszesz és Hajkenőcs

biztosan megszünteti a haj hullását, a hajvégek megtörését, a haj elmolyosodását. Teljesen ártalmatlan. — Elősegíti a haj növést és annak színét nem változtatja meg.

1 üveg Hajszesz ára 1—2 kor
1 tégely Hajkenőcs ára 1 kor.

Kapható:

MIHALOVITS J.

gyógyszertárában

DEBRECZEN,

Főter 31. szám.

Az általam leggondosabban összeállított s tekintélyes orvosok által ajánlott és jónak talált vegytiszta

SÓSBORSZESZ

mely már eddig is igen nagy elterjedtségnek örvend, kapható minden fűszerüzletben, valamint gyógyszer-tárban.

Ára egy kis üvegnek 45 kr., egy nagy üvegnek 90 krajozár.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítettnek.

Használati utasítással ellátott könyvecske minden üveggel adatik.

TÓTH BÉLA

gyógytár és illatszerraktára Debreczenben (Tiszá-palota)

Debreczen, nyomtatott a város könyvnyomdájában. 1904.

